

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Rybackiego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez ZMR

### ICHTIOLOGIA

75\* 551.50:639.2 MIR  
Nikołajew J. J.: **Meteorologia i rybołówstwo**. „Mieteorologija i rybnoje choziajstwo”. Woprosy Ichtiologii, Moskwa 1954, nr 2, Akad. Nauk SSSR, s. 46, cena 10 r.; D, B5, 10 str., 1 tabl., 23 poz. bibl. — Znaczenie meteorologii w rybołówstwie nie jest jeszcze należycie doceniane. Czynniki meteorologiczne mają poważny wpływ na stosunki hydrobiologiczne zbiorników wodnych, warunki bytowe ryb oraz na przemysłowe odłowy. Omówiono wpływ niektórych czynników meteorologicznych na tempo wzrostu, wyżywianie, liczebność pokoleń oraz rozmieszczenie ryb.

76\* 597.562.001.5 (261.3) MIR  
Naumow W. M.; Radakow D. W.: **Rozsiedlenie dorsza na Morzu Bałtyckim**. „Raspriedielenie trieski w Bałtijskom morie”. Trudy WNIRO, Moskwa, t. 26, 1954, s. 49; A4, 17,5 str., 3 wykr., 4 mapki, 11 tabl., 5 poz. bibl. — W latach 1948 i 1949 analizowano stado przemysłowe dorsza pld. części Bałtyku. W badaniach wzięto pod uwagę podstawowe cechy morfologiczne i biologiczne tego gatunku oraz rozsiedlenie, okres rozrodu, okres żerowania i wydajność połowów na go-dzinę trałowania.

77\* 591.552.001.2:591.134:577.7:639.22 MIR  
Gulland J. A.: **Ocena wzrostu i śmiertelności w obrębie populacji ryb przemysłowych**. „Estimation of growth and mortality in commercial fish populations”. Fishery Invest. ser. II, London, t. 18, nr 9, 1955; B5, 44 str., 1 rys., 19 tabl., 6 wykr., 24 poz. bibl. — Na podstawie analizy statystycznej podano źródła błędów i ich ocenę przy pobieraniu próbek i obliczaniu składu połowu pod względem długości i wieku, określaniu wydajności połowu, tempa wzrostu oraz śmiertelności ryb morskich. Podano szereg zaleceń prowadzących do ograniczenia występujących błędów. Zamieszczono przykłady zastosowania wyprowadzonych wzorów.

78\* 551.491.41:546.21:597.577.4.041 MIR  
Jones J. R. E.: **Reakcje ryb na niską zawartość tlenu w wodzie**. „The reactions of fish to water of low oxygen concentrations”. J. Exp. Biology, Cambridge, t. 29, nr 3, wrzes. 52, s. 403; B5, 7 rys., 1 wykr., 22 poz. bibl. — W specjalnym aparacie wykonano ok. 100 doświadczeń zachowania się małych ryb w wodzie o różnej temperaturze i różnych zawartościach tlenu. Stwierdzono brak bezpośredniej reakcji na stężenie tlenu.

79\* 639.2.001.4:551.552:639.222.001.2 MIR  
Parrish B. B., McPherson B.: **Problemy związane z pobieraniem prób do badań nad stadem ryb ze specjalnym uwzględnieniem badań śledzia M. Północnego**. „Sampling problems in fish population studies, with special reference to North Sea herring investigations”. Odb. C. M. 1954, Sp. Scient. Meet. „Sampling” nr 32, Intern. Coun. Expl. Sea; D, B4, 15 str., 1 wykr., 2 tabl., 2 mapki, 14 poz. bibl. — Omówiono podstawową problematykę związaną z techniką pobierania prób do badań ichtiologicznych, źródła najczęściej popełnianych błędów oraz sposoby ich wyeliminowania. W drugiej części odnoszącej się do badań śledzia M. Północnego sprecyzowano trudności związane z tymi badaniami oraz stwierdzono konieczność współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie.

80\* 597.562.001.4:591.551.552 (491) MIR  
Schmidt U.: **Materiały dotyczące biologii czarniaka w wodach Islandii**. „Beiträge zur Biologie des Köhlers” Ber. Dtsch.

Wiss. Komm. Meeresforschung., Stuttgart, t. 14, nr 1, marz. 55, s. 46; A4, 37 str., 5 fot., 7 wykr., 13 tabl., 1 mapka, 10 poz. bibl. — Podano schemat wędrówek oraz skład stada pod względem długości, wieku i dojrzałości płciowej czarniaka wód islandzkich. Wydajność połowów tego gatunku w latach ostatnich spadła na skutek braku uzupełniania stada nowymi urodzajnymi rocznikami. Tempo wzrostu czarniaka w wodach Islandii jest lepsze, niż w pozostałych rejonach pldn. Atlantyku. Czarniak odbywa dobowe, pionowe wędrówki, których przebieg jest różny u ryb młodszych i starszych. Wniosek ten jest poparty analizą echogramów i składu połowów.

81\* 627.221.1.002.637:639.2.09 MIR  
**Czy zanieczyszczenia ropą szkodzą rydom?** „Schadet die Ölpest dem Fischbestand?”. Allg. Fischwirtschaftztg, Bremerhaven, tyg., nr 7, nr 18, maj 55, s. 4; A3, 0,1 str. — Notatka informująca, że zanieczyszczenie wody (powierzchni) morskiej olejami i ropą nie jest — wbrew mniemaniom — szkodliwe dla stad ryb.

### OCEANOGRAFIA BIOLOGICZNA I FIZYCZNA

82\* 551.46:577.472:639.2 (261.3) MIR  
Mańkowski W.: **Bałtyk — doświadczalne morze natury**. Kosmos, Warszawa, mies., nr 1 (12), r. 4, 55, s. 43; B5, 19 str., 1 rys., 5 wykr., 1 tabl., 2 mapki, 11 poz. bibl. — Historia Bałtyku, jego rozbitcie na baseny, zmienność jego warunków hydrologicznych oraz związana z tym zmienność życia podstawą do określenia go jako morza doświadczalnego. Dokładne omówienie ostatnich doświadczeń i ich dodatknych i ujemnych wpływów na życie w tym morzu, a także na rybostan i rybołówstwo.

83\* 581.526.325.5:577.472.002 (26) MIR  
Ketchun B. H.: **Plankton roślinny i jego biologiczne znaczenie**. „Plankton algae and their biological significance”. Coll. Reprints 1951, Contr. nr 366, lip. 52, s. 335; B5, 12 str., 12 poz. bibl. — Po zapoznaniu się z metodą zbierania i gatunkami fitoplanktonu, autor rozpatruje skład chemiczny, czynniki regulujące populacje, wpływ światła na produkcję materii organicznej w morzu, skład chemiczny pożywienia, regenerację, cyrkulację wody, oddziaływanie wzajemne fitoplanktonu i zooplanktonu oraz produkcję morza (w porównaniu z produkcją lądową).

84\* 577.472 MIR  
Stepanek O.: **Życie wód**. „Ožiwene vody”. Praha, 1954, Orbis, D.; B5, 309 str., 17 fot., 285 rys. — Książka popularno-naukowa, omawiająca świat zwierzęcy różnych zbiorników wodnych: stawy, potoki, jaskiniowe źródła, rzeki, jeziora, kałuże, wody tropikalne, morza. Omówiono nie tylko zwierzęta żyjące wyłącznie w wodzie, ale i nad wodą jak ptactwo wodne i ssaki. Życie mórz i wód w epokach geologicznych. Jeden rozdział poświęcono stosunkowi człowieka do wody — głównie żegludze. Książkę uzupełnia słowniczek zoologiczny.

85\* 591.173:591.9 MIR  
Gray J.: **Pływanie**. „Swimming”. Jak zwierzęta poruszają się. „How animals move”. Cambridge, 1953, s. 21; D, B5, 23 str., 4 fot., 8 rys. — Porównanie napędu stosowanego na statkach do mechaniki ruchu zwierząt w wodzie. Szczegółowa analiza: startu, pływania i pozostawiania w bezruchu. Wędrujący łosoś w górę rzeki. Pływanie delfina. Czołganie się ryb po dnie.



## POŁOWY I SPRZĘT RYBACKI

86\* 639.223.3:639.2.081.112 (265.3/4) MIR  
Liestiew A. W.; Pokrowskij A. N.: **Wprowadzić do połowu dorsza niewody duńskie**. „Oswoit' sniurriwodnyj łow trjieski”. Ryb. Choz., Moskwa, mies., t. 31, nr 1, s. 19; B5, 5 str., 2 rys., 1 tabl. — Próby przeprowadzane w rejonie Sachalinu wskazują na możliwość odławiania w tym obszarze dorsza niewodem duńskim. Opis niewodu i techniki połowu. Efekty gospodarcze zastosowania na szeroką skalę tego rodzaju połowów na Dalekim Wschodzie.

87\* 639.2.066.004.67 MIR  
Smirnow J. A.: **Próba usunięcia awarii w czasie połowu**. „Opyt ustranienja awarii na promysle”. Ryb. Choz., Moskwa, mies., t. 31, nr 3, marz. 55, s. 50; B5, 1,5 str., 2 rys. — Opis sposobu usuwania liny ze śruby statku rybackiego w czasie połowu, bez przerywania pracy, przy sile wiatru 4—6° Beauf. Do tego celu użyto bosaka i specjalnego noża osadzonego na drągu, którym operowano z beczki, umieszczonej na wytyku poza burtą statku.

88\* 629.124.72.002.52:639.2.081.112 MIR  
Sziwinow A. K.: **Urządzenia mechaniczne do wyciągania rybackich narzędzi połowu**. „Promysłowyje mechanizmy dobywajuszczej rybnój promyslennosti”. Moskwa, 1954, Piszczepromizdat; D, A5, 316 str., 185 rys., 16 fot., 10 tabl. — Zagadnienia mechanizacji podstawowych i pomocniczych procesów w rybołówstwie. Opisy i schematy techniczne konstrukcji różnych typów wind trałowych, niewodowych, do wyciągania sznurów haczykowych itp. Matematyczne przecięcia głównych elementów konstrukcyjnych omawianych maszyn. Opisy działania poszczególnych urządzeń.

89\* 639.2.081.112:677.474.577.2:620.162 MIR  
Schärfe J.: **Mierzenie napięć we włókach**. „Das Messen der Zubelastung bei Schleppnetzen”. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 7, nr 2, luty 55, s. 29; A4, 3 str., 1 rys., 3 fot. — Obniżenie ceny włóków perlonowych uzyskuje się przez zmniejszenie grubości używanych do ich wyrobu tkanin sieciowych, w stosunku do tkanin z włókien roślinnych. Aby określić granicę do jakiej posunąć można zmniejszanie średnicy sznurków perlonowych, zbadano rozkład i wielkość napięć boków oczek w różnych częściach włoka w czasie trałowania. Pomiarów dokonano wykorzystując różny stopień elastyczności pomiędzy przędzą perlonową i drutem miedzianym.

## TECHNOLOGIA RYBNA

90\* 664.9.022.1/03:639.222.2.002.52 MIR  
Głotow M. W.: **Mechanizacja procesów pracochłonnych w machaczkalińskiej fabryce konserw**. „Miechnizacija trudnojki procesow na machaczkalinskom rybokonsierwom zawodie”. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 31, nr 1, stycz. 55, s. 26; B5, 3,5 str., 3 schem. — Podano opisy, rysunki, sposoby użycia i wydajności: 1) mechanicznej, periodycznej pęczki bębnowej dla kilki i śledzi, 2) maszyny (periodycznego działania) myjącej i usuwającej łuskę z ryb (kilki i śledzia), 3) maszyny oczyszczającej pręty służące do zawieszania ryb w czasie wędzenia.

91\* 674.4:679.5 MIR  
Piskorski C.: **Beczki ze sztucznego tworzywa zastępują drewniane**. Gosp. rybna, W-wa, mies., t. 7, nr 4 (67), kw. 55, s. 6; A4, 1,5 str. — Możliwości produkowania beczek z odpadków fornirow drzew liściastych, z tzw. lignofolu. Zalety tego surowca i korzyści, jakie można osiągnąć po uruchomieniu w/w produkcji.

92\* 664.95:621.798.1:664.9.035.5 MIR  
Ludorff W.: **Wpływ opakowania na jakość produktów rybnych**. „Der Einfluss der Verpackung auf die Qualität von Fischwaren”. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., t. 7, nr 3, marz. 55, s. 75; A4, 2 str., 1 fot. — Wymagania stawiane wewnętrznemu wyglądowi puszek z konserwami rybnymi. Prawidłowe zamykanie puszek, jego znaczenie dla jakości konserw. Lakierowanie puszek wewnątrz. Używanie właściwych sztańcy do kodowania i stemplowania puszek. Próby zastosowania syntetyków do produkcji opakowań przetworów rybnych (puszek, torebek, opakowanie filetów mrożonych).

93\* 664.9.037:664.95 MIR  
Hutschenreuter R.: **Głębokie mrożenie jako środek do zachowania jakości ryb świeżych**. „Tiefgefrieren als Mittel zur

Qualitätserhaltung von Frischfisch”. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 7, nr 3, marz. 55, s. 70; A4, 1 str. — Aczkołwiek badania nad mrożeniem ryb daleko są posunięte, w ostatnich latach nie widać postępu technicznego w tej dziedzinie. Ogromne znaczenie nowej norweskiej metody mrożenia z użyciem alginatów, która usuwa dotychczasowe braki produktów mrożonych (głównie filetów).

94\* 639.2.067.004.5:615.77 MIR  
Busse C.: **Obchodzenie się z rybą na statku**. „Behandlung der Fische an Bord”. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 7, nr 3, marz. 55, s. 50; A4, 2,5 str. 1 fot. — Trudności dostarczania ryb wysokiej jakości z coraz dalej na północ przesuujących się łowisk ryby białej. Mycie ryb patroszonych na statku — dążenie do używania środków dezynfekcyjnych. Izolacja ładowni i jej budowa. Dezynfekowanie ładowni po rejsach łowczych. Łód antyseptyczny. Materiałne zainteresowanie rybaka w jakości ryb łowionych przez niego.

## EKONOMIKA RYBACKA

95\* 639.2.06:382.5 (43—11) MIR  
Gospodarka rybną w NRD. „Die Fischwirtschaft in der D. D. R.”. Allg. Fischwirtschaftsztg, Bremerhaven, tyg., t. 7, nr 15, kw. 55, s. 3; A3, 0,5 str. — Flota kutrowa w Sassnitz liczy obecnie 193 kutry, w Rostock 35 ługrów i 6 trawlerów. Projektuje się budowę trawlera - przetwórnicy o pojemności 600 ton ryb. Spożycie ryb na jednego mieszkańca w NRD wynosi ok. 11 kg rocznie. Omówiono import ryb do NRD.

96\* 639.2 (100) MIR  
Z rybołówstwa zagranicznego. „Aus der Fischwirtschaft des Auslandes”. Hansa, Hamburg, tyg., r. 92, nr 11/12, marz. 55, s. 526; A4, 1,5 str. — Zimowe połowy śledzia i dorsza w Norwegii. Wyniki Połowów Norwegii i Danii w roku 1954. Nowe przepisy o kontroli jakości ryb w Danii. Wyniki połowów angielskiego rybołówstwa trawlerowego w 1954 r. Połowy Holandii w r. 1954. Wiadomości o rybołówstwie radzieckim, amerykańskim (USA) oraz o międzynarodowej konferencji w sprawie rybołówstwa w Rzymie.

97\* 31:639.22:614.31 (43) MIR  
Schermer J.: **Rejs łowczy i jakość ryby w świetle statystyki**. „Fangreise und Fischqualität im Spiegel der Statistik”. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 7, nr 3, marz. 55, s. 62; A4, 1,5 str., 2 tabl., 1 wyk. — Uważa się, że rejs trawlera nie powinien trwać dłużej, niż 21 dni. W latach 1952 — 54 przeprowadzono w Cuxhaven badania nad zależnością jakości ryb od czasu trwania rejsu. W tym czasie 1,57% wyładowanej ryby skonfiskowano z uwagi na złą jakość. Przy rejsach trwających do 18 dni nie było praktycznie ryb zepsutych, przy rejsach powyżej 25 dni niemal cały połów skonfiskowano.

98\* 338.58:639.2.06 (47) MIR  
Stiepanienko J. T.: **Organizacja rozrachunku gospodarczego statku rybackiego**. „Organizacija chozraszczioa rybopromyslowo sudna”. Moskwa, 1954, Piszczepromizdat, cena 1 r. 10 kp.; D, A5, 34 str., 8 tabl. — Krótkie informacje o właściwościach i znaczeniu rozrachunku gospodarczego w ogólności oraz uzasadnienie wprowadzenia tego systemu dla jednostek połowowych (trawlerów). Przytoczono podstawowe wskaźniki planu produkcyjnego statku, schemat planu rejsów, metodę premiowania załogi i układ dowodów, jak protokół, zużycia sprzętu, paliwa, rachunek wynikowy trawlera, sprawozdania miesięczne i kwartalne. Rozważono pogłębienie systemu w drodze zastosowania rozrachunku wewnętrznego polegającego na wprowadzeniu kontroli oszczędności. Przytoczone schematy i przykłady pozwalają na łatwe zrozumienie systemu.

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu rybołówstwa morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci Karty Dokumentacji w Ch., wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowej i Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188).

CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która obejmować będzie zarówno całą dokumentację naukową i techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 0,20 zł. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.